BELANG, BESCHERMING EN BEHEER VAN KASTANJEWEIDEN IN SLOWAKIJE

1. Beheerde kastanjeweide tijdens de bloei 2. Symptomen van kastanje-infectie door de schimmel Cryphonectria parasitica
3. Kastanje biedt leefgebied voor veel insectensoorten 4. Beschermde oude kastanje in de omgeving van Modrý Kameň

WAT EN WAAROM

Chstnut in Slowakije

De tamme kastanje (*Castanea sativa* Mill.) is een van de oudste geïntroduceerde boomsoorten in Slowakije, met een lange geschiedenis van teelt, met name in de regio's van de Kleine Karpaten, Opper-Nitra, Modrý Kameň en het Slowaakse Ertsgebergte. Sinds de middeleeuwen is het een integraal onderdeel van weidebossen en boomgaarden, waarbij economische, ecologische en culturele waarden worden gecombineerd. Kastanjeweiden creëerden specifieke mozaïekachtige habitats met een hoge biodiversiteit, die ruimte boden aan planten en dieren, de bodem stabiliseerden en de microklimatologische omstandigheden verbeterden. Dankzij het diepe wortelstelsel droeg de kastanje ook bij aan het vasthouden van water en het vastleggen van koolstof, en speelde zo een belangrijke rol in het landschap.

Naast hun ecologische waarde hebben kastanjeweiden een sterke culturele en economische betekenis. In de regio Modrý Kameň waren ze nauw verbonden met wijnbouwtradities, en kastanjefeestendie hun bioculturele waarde benadrukken, worden nog steeds gevierd. Kastanjevruchten, ooit het 'brood van de armen' genoemd, waren een cruciale voedselbron in tijden van hongersnood en worden nog steeds gebruikt in de gastronomie, gewaardeerd om hun hoge voedingskwaliteit en geschiktheid voor mensen met allergieën. Kastanjeweiden zijn daarom een uniek voorbeeld van de onderlinge verbondenheid tussen natuur, economie en cultuur, maar ze worden steeds meer bedreigd door verwaarloosd beheer, natuurlijke successie en ziekten, met name kastanjeziekte

trefwoorden: tamme kastanje, kastanjeweiden, cultureel erfgoed, biodiversiteit

HOE DE UITDAGING WORDT AANGEPAKT

Beheer en bescherming van kastanjeweiden

Het beheer van kastanjeweiden in Slowakije vereist een combinatie van traditionele landbouwpraktijken en moderne instandhoudingsbenaderingen. In het verleden werden deze gebieden onderhouden door regelmatig te grazen, te maaien en te snoeien, wat successie voorkwam en een mozaïekachtig landschap ondersteunde. Tegenwoordig heeft het gebrek aan goed beheer echter geleid tot de begroeiing van weiden met pionierboomsoorten, wat het voortbestaan van oude kastanjebossen en de daarmee samenhangende biodiversiteit bedreigt. Het is daarom essentieel om traditionele praktijken op het gebied van landgebruik te herstellen, lokale gemeenschappen en landeigenaren te betrekken en beheermethoden te bevorderen die economische, ecologische en culturele functies integreren.

De ernstigste bedreiging voor kastanjeweiden is kastanjeziekte veroorzaakt door de schimmel Cryphonectria parasitica, die heeft geleid tot de achteruitgang van veel opstanden in Slowakije. Biologische bestrijding met behulp van hypovirulente stammen is tot nu toe grotendeels ineffectief gebleken, en de aandacht gaat nu uit naar het kweken en kweken van meer resistente interspecifiekehybriden (C. sativa × C. crenata) en naar het selecteren van geschikte locatieomstandigheden die de verspreiding van de ziekte kunnen helpen beperken.

Watch videos and access extra material at:

af4eu.eu

Funded by the European Union

VOORDELEN

Ecologische, economische en culturele voordelen van kastanjeweiden

Kastanjeweiden bieden meerdere voordelen die veel verder gaan dan hun directe economische gebruik. Vanuit ecologisch oogpunt vormen ze een belangrijk landschappelijk element: ze vergroten de habitatdiversiteit, bieden ruimte aan talrijke soorten planten, insecten, vogels en zoogdieren en vergroten zo de biodiversiteit en ecologische stabiliteit. Hun aanwezigheid draagt ook bij aan de bescherming van de bodem tegen erosie, aan het vasthouden van water in het landschap en aan koolstofvastlegging, waardoor ze een belangrijke factor zijn bij de aanpassing aan klimaatverandering.

De economische voordelen komen vooral tot uiting in de productie van kastanjenoten, die voedzaam, glutenvrij en waardevol zijn als traditioneel voedsel. Hun verwerking creëert kansen voor lokale gastronomie, traditionele producten en specialiteiten, terwijl ze ook de regionale identiteit en de ontwikkeling van het plattelandstoerisme ondersteunen. In het verleden waren kastanjes een essentieel onderdeel van het dieet; Tegenwoordig brengen ze nieuwe perspectieven op ecologische landbouw en agrotoerisme.

Even belangrijk is de culturele en historische dimensie van de kastanjebossen. Ze maken deel uit van het culturele landschap en de identiteit van lokale gemeenschappen, verbonden met tradities, folklore en regelmatige evenementen zoals kastanjefeesten. Het behoud van deze weiden betekent dus niet alleen de bescherming van de natuurlijke omgeving, maar ook het versterken van de culturele continuïteit en de band tussen mensen en hun land.

HOOGTEPUNTEN

- **Herstel en beheer van kastanjeweiden verbeteren de biodiversiteit en de stabiliteit van het landschap.**
- **Een goed beheer maakt een duurzaam economisch en cultureel gebruik mogelijk.**
- **Het behoud van kastanjeweiden beschermt zowel het natuurlijke erfgoed als de lokale identiteit.**

Het verwijderen van droge en ernstig beschadigde kastanjebomen dient als een effectieve preventie tegen de verspreiding van kastanjeziekte

1ING. MARTINA ŠTĚRBOVÁ, PHD., 2ING. MICHAL PÁSTOR, PHD.

1National Forest Centre, Science and Resarch Division, Department of Forest Policy, Forest and Game Management

2National Forest Centre, Science and Resarch Division, Department of Silviculture and Seed Control

Funded by the European Union

Dit project heeft financiering ontvangen uit het onderzoeks- en innovatieprogramma HORIZON EUROPE van de Europese Unie in het kader van subsidieovereenkomst nr. GA 101086563. De geuite standpunten en meningen zijn echter uitsluitend die van de auteur(s) en weerspiegelen niet noodzakelijkerwijs die van de Europese Unie. Noch de Europese Unie, noch de subsidieverlenende autoriteit kan hiervoor verantwoordelijk worden gehouden.